

λέγω, αὐτὸς ἔλεγξον αἰτήσας διαλλαγὴν· ἧ γὰρ ἂν Ἀργείου Πηγάσου ταχύτερον εὔροις με. Διὰ δὴ τοῦτο καὶ τουτοῖ τὸν λόγον ἐποιησάμην, ἵν' εἰ μὲν φιλίας τύχῳ καὶ τῶν ἐμῶν, εἰ μὴ πάντων, τῶν γε ἀναγκαίων καὶ χρειωδῶν, ἔξω τε χάριτας τῷ Θεῷ πολλοῦ με δεινοῦ ἀπαλλάξαντι καὶ ἀποδεδωκότι μοι τὴν εἰρήνην, καὶ σοὶ δ' αὐτῷ ὑπακούσαντί μοι παρακαλοῦντί σε πρὸς αὐτήν· εἰ δ' αὖ, ὃ μὴ γένοιτο, ἀναίτιος ὦ πᾶσιν ἀνθρώποις τοῖς τε νῦν οὔσι, τοῖς τ' ἐσομένοις, καὶ γε αὐτοῖς τοῖς ὑβρίζειν ἐπισταμένοις.

A. K. Δ.

ΣΙΑΒΕΣΤΡΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ.

Δημοσιεύοντες τέσσαρας ἐπιστολάς τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Σιλβέστρου, αἵτινες ἀντεγράφησαν ἐκ χειρογράφου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἐν Δειψίᾳ Πανεπιστημίου, προτάσσομεν ὅσα γράφει περὶ τοῦ Σιλβέστρου ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Κωνστάντιος ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ἀντιοχείας. Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἀθανάσιος „πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν διάδοχον καταλέλοιπεν τὸν ποτὲ Διάκονον αὐ-

τοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ ἀγίῳ Ὁρει τῇ ἀδείᾳ αὐτοῦ ἀπελθόντα καὶ ἀσκητεύοντα, Σίλβεστρον. Κατὰ δὲ τὴν ἀναφορὰν τῶν χριστιανῶν πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν τότε Πατριάρχην Παῖσιον καὶ τὴν Σύνοδον περὶ τοῦ ῥηθέντος διαδόχου μεταπεμφάμενοι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἀγιωνύμου Ὁρους ἐχειροτόνησαν Ἀρχιερέα καὶ προεβίβασαν εἰς τὸν τῆς Ἀντιοχείας θρόνον τῷ 1728 ἔτει (α). Ἄνθρωπος ἐναρέτου μὲν ζωῆς ὑπάρχων, ὡς ἱκανὸν χρόνον διατρίψας ἐν τοῖς τοῦ Ἄθωνος ἀσκητηρίοις, ἐνθεν τοι καὶ ὡς ἀρνησικόσμος ἦν τὸν τρόπον ἀπλοϊκός, εὐαπάτητος καὶ προσανέχων αὐστηρῶς ταῖς ἱεραῖς διατυπώσεις ἀκλόνητος καὶ ἀμετάτρεπτος. Διὸ καὶ τῆς τοιαύτης ἐν τῷ Κόσμῳ πνευματικῆς ὑψηλῆς ἀρχῆς ὄψθη ἀνεπιτήδειος. Μετὰ γὰρ τῆς ἀρετῆς δεῖ εἶναι τὸν τοιοῦτον οἰκονόμον ἄριστον κατὰ τὰς περιστάσεις τῶν ἀνθρώπινων ποικίλων ἀδυναμιῶν, ἐκτελοῦντα ἔργον εὐαγγελιστοῦ ἐν ἀνοχῇ καὶ ὑπομονῇ, ἐν πραότητι καὶ συγκαταβάσει, γενόμενον αὐτὸν μακρόθυμον καὶ ἀνεξίκακον, ἴν' οὕτως, εἴαν τοὺς ἀπατηθέντας καὶ ἀφηνιάσαντας μὴ πάντας, τοὺς πλείονας γοῦν κερδίση. Ἄλλ' ὁ μακαρίτης ἐκ Βυζαντίου παραγενόμενος εἰς Χαλέπι ἐν ἡμέρᾳ Τετράδι, καὶ ἰδὼν ἐν τῇ προετοιμασθείσῃ ἔξω τῆς πόλεως πρὸς ὑποδοχὴν παρὰ τῶν Προϋχόντων Χαλεπλίδων τραπέζην ἰχθύας, ὀργῇ κυριευθεὶς ἀνέτρεψε ταύτην, καὶ δεινῶς ἐπέπληξε τοὺς πρὸς ὑπάντησιν αὐτοῦ ἐξελθόντας προκριτωτέρους τῶν χριστιανῶν,

(α) Τὸ χειρόγραφον τὸ περιέχον τὰς νῦν ἐκδιδομένας ἐπιστολάς τοῦ Σιλβέστρου περιέχει καὶ ὀνομαστικὸν Κατάλογον τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ἀντιοχείας ἐν ᾧ λέγεται, ὅτι ὁ Σίλβεστρος ἐπατριάρχευσεν ἐν ἔτει αψκδ'.

οὐδ' ἄκριος ὡς προσέξας αὐτοῖς ἀπολογουμένοις, ὅτι διὰ τὴν ἐν ἐκείνοις τοῖς μέρεσι νηστίμων ἐδωδίμων ἔλλειψιν ἐκκλησιαστικῆ συγκραταβάσει οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ Πατριάρχαι παρέσχον τὴν τοιαύτην ἄδειαν. Καὶ εἰς Χαλέπι εἰσελθὼν, οὐ μόνον ἄκαμπτος ὄλως ταῖς αὐτῶν περὶ τούτου παρακλήσεσιν ὤφθη, ἀλλὰ καὶ ἐπ' Ἐκκλησίας ἀφώρισεν αὐτοὺς ὡς ὑπὸ λαυμαργίας ἰχθυοφάγους ἐν ἡμέραις νηστίμοις. Καὶ τούτῳ μὴ ἀρκεσθεῖς, καὶ πρὸς τὸν Σατράπην τοῦ Χαλεπίου κατεῖπε κατ' αὐτῶν ὡς φράγκων καὶ ἀπειθῶν· ἐφ' ᾧ συλληφθέντες τῶν ἐπισημοτέρων τινὲς καθεύχθησαν καὶ ἐζημιώθησαν. Μίσει δὲ καὶ ἐκδικήσει οἱ παθόντες ἐξαφθέντες, ἀντέστρεψαν τὴν καταδρομὴν δόσει χρημάτων πρὸς τὸν Σατράπην, ὅστις ἔμελλε συλλαβεῖν τὸν Σίλβεστρον καὶ κακοποιῆσαι, ἀλλὰ γνοὺς τὸ κακὸν φυγὰς ὄχητο εἰς Λαοδίκειαν. Μετὰ δὲ τὴν τούτου λαθραίαν ἀναχώρησιν πάντες οἱ ἐν Χαλεπίῳ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης Ὁρθόδοξοι (ἐκτὸς μικροῦ ἀριθμοῦ τινῶν) ἐκηρύχθησαν ἠβηδὸν Παπισταί, ἀποσπασθέντες ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῆς σήμερον. Μετὰ δὲ τοῦτο πολλὰ κοπιήσας καὶ ἀγωνισθεῖς πρὸς ἐπιστροφὴν αὐτῶν τε τῶν ἐκσκιρτησάντων τῶν πατρῶων εὐσεβῶν δογμάτων Χαλεπλίδων, καὶ τῶν ἄλλων ἐν Δαμασκῷ, Βηρυτῷ καὶ ἀλλαχοῦ κατὰ Συρίαν παρασυρέντων, ἀποσχισθέντων τῆς ἀληθείας, καὶ ὑποκυψάντων ἀπὸ τῆς ἀληθείας ταῖς δυτικαῖς περὶ τὰ δόγματα καινοτομίαις, διὰ τῶν σταλέντων ἐκ Ῥώμης Μισσιοναρίων ἐν πλήρει Παπικῇ ἀφέσει καὶ συγχωρήσει καὶ νηστειῶν καὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀθεμιτῶν τῶν παρὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας κεκωλυμένων· πολλὰ δὲ διενεργήσας καὶ δαπανήσας πρὸς ἀποδίωξιν τῶν τε

παρεισαχθέντων ψευδεπισκόπων ἐν Χαλεπίῳ παρὰ τῶν Λατινοφρονησάντων καὶ ἐνὸς αὐτόχθονος Λατινέφρονος, καὶ πρὸς ἀπάντησιν τῶν πολλῶν δαπανηθέντων, ὑπὸ ἀνεχείας καὶ στενοχωρίας περιελθὼν τούτου ἔνεκα Βλαχίαν, Μολδαβίαν καὶ ἄλλα μέρη, καὶ πολλὰ ὑποστάς κατ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπ' ἔτεσι τριάκοντα πρὸς ταῖς ὀκτὼ παραταθείσης ἐν μέσῳ τοσοῦτων μόχθων καὶ θλίψεων, κακουχιῶν καὶ κινδύνων, πολυωδύνου καὶ μαρτυρικῆς αὐτοῦ Πατριαρχείας, ἀπῆλθε τέως ὡς πολύτλας πρὸς Κύριον τῷ 1766 ἔτει ἐν Δαμασκῷ. (α)

Ἐπιστολὴ Α' Σιλβέστρου Πατριάρχου

Ἀντιοχείας πρὸς τὸν μητροπολίτην Κιτίων Κύρ
Διονύσιον.

Πανιερώτατε μητροπολίτα τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Λεμεσοῦ, πρόεδρε Κουρείων καὶ Κιτίων, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη σοι παρὰ Κυρίου Θεοῦ. Πρὸ πολλοῦ εἶχαμεν νὰ σᾶς γράψωμεν, πλὴν ἡμέ τὸ νὰ μᾶς ἔτυχαν φροντίδες πολλαῖς ἐβραδύναμεν· τὰ νῦν δὲ μέ τὸ νὰ ἡρεμήσαμεν μικρόν,

(α) Κωνσταντίου Α' τοῦ ἀπὸ Σιναίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Συγγραφαὶ αἱ ἐλάσσονες σελ. 140. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1866.

δέν ἐλείψαμεν δίδοντές σας εἶδησιν, ὅτι ὑγιαίνομεν σὺν Θεῷ, καὶ πῶς σᾶς ἔχομεν εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐκλεκτῶν μας φίλων, διὰ τὴν ῥοπὴν καὶ κλίσιν ὅπου ἔχετε εἰς τὰ χρηστὰ, καὶ μάλιστα διὰ τὴν καλὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ποιμνίου σας, καθὼς ἡ φήμη σᾶς κηρύττει οὕτως. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνδιατρίβομεν εἰς Χαλέπι, εἰς τὸ ὅποιον καὶ προσμένομεν ἄχρι τῶν Θεοφανείων, διὰ τὴν σύστασιν τῶν ἀποστατησάντων χριστιανῶν, διὰ τοὺς ὁποίους φέρομεν ἰδρῶτας καὶ πόνους πολλάκις νὰ τοὺς ἀποσπάσωμεν ἀπὸ τὸν φάρυγγα τοῦ δαίμονος, ὃ ὁποῖος καὶ ἐτόλμησε, παραχωρήσει θεῖα, νὰ τοὺς παγιδεύσῃ μὲ τὴν λιχνείαν τῆς γαστρὸς, καθὼς ποτὲ τοὺς πρωτοπλάστους. Ὁ παντοδύναμος Κύριος νὰ τοῦ συντρέψῃ τάχιστα τὴν ὄφρυν, νὰ ἐνδυναμώσῃ καὶ ἡμᾶς νὰ μένωμεν πάντοτε ἀνώτερον τῶν ἐκείνου βελῶν. Ἐμάσθαμεν πῶς νὰ σᾶς εὐρίσκωνται αὐτόθι τοῦ μεγάλου Βασιλείου τὰ ἅπαντα εἰς τρεῖς τόμους διηρημένα· ὅθεν σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μὴν παραβλέψῃτε τὴν αἴτησίν μας, ὡς φίλος ἀκραιφνής, ἀλλὰ νὰ τὰ ἐγχειρίσῃτε τοῦ ἀδελφοῦ μας νὰ μᾶς τὰ πέμψῃ εἰς Χαλέπι. Γράψτετέ μας μετὰ θάρρους πόσον εἶναι ἡ τιμὴ των νὰ τὴν πέμψωμεν. Τὸν ἀδελφόν μας Σολοημάνην ἔχετε τον εἰς τὸν βαθμὸν τῶν ἀκραιφνῶν σας φίλων, καθὼς καὶ ἡμεῖς τὴν σὴν πανιερότητα. Στέλλομέν της καὶ εἰς σημεῖον μνήμης ἓνα ἔξω καὶ ἔσω καμηλαύχιον καὶ ἓν ζωνάριον μεταξωτόν. Ἐγράψαμεν καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μας διὰ νὰ μᾶς ἐκλέξῃ τρία παιδιά, ὅπου νὰ χρησιμεύουν οὐ μόνον διὰ τὴν σπουδὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μοναδικὴν ζωὴν, καὶ συνεργήσατε καὶ ὑμεῖς τὸ συμφερότερον νὰ εἶναι τὰ πλέον ἐπιτηδειότερα, καὶ ἅς ἔλθωσιν

εἰς Χαλέπι, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἀπεκατεστήσαμεν Σχο-
λεῖον τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων. Καὶ ταῦτα μὲν
εἰς εἶδησίν της, ἡ δὲ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
εἴη μετ' ὑμῶν ἐν βίῳ παντί.

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐπιστολὴ Β΄.

Τὴν ὑμετέραν πανιερότητα ἀδελφικῶς ἀσπαζόμεθα,
δεόμενοι τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Θεοῦ, ὅπως ἀξιοῖ
αὐτὴν νὰ ἐορτάζη κατ' ἔτος φαιδρῶς καὶ χαρμοσύνως
τὴν ἀγίαν αὐτοῦ Ἀνάστασιν σὺν τοῖς λοιποῖς αὐτῇ κα-
ταδυμίοις. Τὰ ποσεινά της ἐλάβαμεν γράμματα καὶ
ἐχάρημεν ὑπερβαλλόντως εἰς τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀψευδῆ καὶ
ἀνυπόκριτόν της εὐνοίαν, ἣν καὶ ἡμεῖς ἀμείωτον ἔχο-
μεν καὶ πεφυτευμένην εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς. Ἐχο-
μισάμεθα καὶ ἅς πέπομφεν ἡμῖν τοῦ μεγάλου πατρὸς
καὶ οὐρανοφάντορος Βασιλείου βίβλους, διὰ τὰς ὁποίας
γράφει νὰ μὴν τὰς ἀποξενώσωμεν, τὸ ὁποῖον καὶ πρὸ
τοῦ νὰ μᾶς τὸ γράψῃ ἔτζη τὸ ἐλογιάζαμεν, ὅτι νὰ
τὰς πέμψωμεν αὐτίς. Ὅθεν καὶ τὴν εὐχαριστοῦμεν εἰς
τὴν κατὰ Θεὸν ὑπακοήν, ὅπου δὲν ἡμέλησεν εἰς τὴν
αἴτησίν μας, καὶ μάλιστα ὅπου μᾶς ὑπόσχεται πῶς ἐπι-
σκέπτεται τὸν ἡμέτερον ἀδελφόν. Τὰ κατ' ἡμᾶς καὶ
ἄλλοτε της τὰ ἐδηλοποιήσαμεν, καὶ νῦν πάλιν διὰ βρα-
χέων μανθανέτω, ὅτι ὑγιαίνομεν, καὶ περιμένομεν ἔτι
εἰς Χαλέπι· πλὴν μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔχομεν εἰς νοῦν

νά διέλθωμεν εἰς Δαμασκόν, ὅπως ἐπισκεψώμεθα καὶ τοὺς ἐκεῖσε χριστιανούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ πλείονες ἐξώκειλαν εἰς τὸν παπισμὸν, καὶ λογιάζομεν ὅτι νά δοκιμάσωμεν ἐκεῖσε πλείονας ἰδρωτάς καὶ πόνους εἰς τὸ νά ἀποσπάσωμεν τὰ ζιζάνια τῆς κακοπιστίας, ὡσάν ὁποῦ ἐρρίζωσαν εἰς βάθος μὲ τὴν τοῦ χρόνου διέξοδον. Εἰς Χαλέπι δὲν ἠσυχάσαμεν πώποτε ἀπὸ τοὺς κατ' ἡμέραν ἀγῶνας· ἡ ἐπιστροφή ὅμως τῶν πεπλανημένων μᾶς χαροποιεῖ μικρόν, καὶ μᾶς ἀνακουφίζει τοὺς πόνους. Ἄμποτες ὁ πανοικτίρμων Κύριος νά χάριση βασιεῖαν καὶ ἀναφαίρετον εἰρήνην τῇ ἀγίᾳ του Ἐκκλησίᾳ, καὶ νά ἐξαλείψῃ τὴν ἐπηρμένην ὄφρυν τῆς καινῆς ταύτης αἵρέσεως, ὁποῦ ὀλίγον ἔλειψε νά ἀποτεφρώσῃ τὸ κλέος ἅπαν τοῦ ἀποστολικοῦ μας θρόνου. Καὶ ταῦτα μὲν συντομίας χάριν, τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς εἶησαν παρὰ Θεοῦ πλεῖστα καὶ πανευδαίμονα.

Τῷ αὐτῷ ἐπιστολῇ Γ'.

Τὴν ὑμετέραν πανιερότητα ἀσπαζόμεθα ἐν Χριστῷ, οὔτινος δεόμεθα, ὅπως διαφυλάττῃ αὐτὴν μέχρι γήρως βασιυτάτου εἰς καταρτισμὸν τοῦ ποιμνίου της. Χαρᾶς μεγάλης πρόξενον ἔγιναν αὐτίς ἡμῖν τὰ φιλικὰ της γράμματα. Μᾶς ἐχαροποίησε μάλιστα ὑπερβαλλόντως καὶ ὄν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἔχει ζῆλον· καὶ τοῦτο οὐ μόνον διὰ τῶν γραμμάτων της ἐδηλώθη ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ ἡ φήμη

ἔτζη τὴν κηρύττει, συνήγορον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς εὐσεβείας ὑπέρμαχον, βακτηρίαν τῶν καταπιπτόντων, λιμένα εὐδίων τῶν χειμαζομένων, παρακλήτορα τῶν δυστυχούντων, παραπλήσια τούτοις καὶ ἄλλα πλείονα μεμαθήκαμεν ἀπὸ τὸν κατὰ σάρκα ἡμῶν ἀδελφόν, ὁ ὁποῖος πάντοτε τὴν ἔχει ἐπὶ γλώττης καὶ ἐκθειάζει τὰ ἡρωϊκὰ τῆς κατορθώματα. Ἄμποτε καὶ μέχρι τέλους νὰ ἐπιδίδει εἰς τὰ Θεοφιλῆ σπουδάσματα. Οἱ ἐπεγειρόμενοι κατ' ἡμῶν πόλεμοι παρὰ τῶν Φρατόρων εἶναι ἄσπονδοι καὶ ἀφιλίωτοι. Οἱ πόνοι καὶ οἱ ἰδρωῶτες ἡμῶν δὲν διακόπτονται, ἐπειδὴ καὶ ἡ παράταξις τῶν πολεμίων εἶναι πάντοτε ἐξοπλισμένη· πλὴν ὅσον ἀγωνίζονται καὶ θαρροῦσι νὰ στήσουν τὰ τρόπαια τῆς μοχθηρίας τους, καταβάλλονται ὅμως τῇ δεξιᾷ τοῦ ὑψίστου, καὶ ἐλέγχονται ὡς ἀσθενεῖς, καὶ λαμβάνομεν ἡμεῖς τὰ τρόπαια, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ· διότι ἀψευδὴς ὁ εἰπών, καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. Εἰς τοὺς ἔξω μᾶς κατέτρεξε μεγάλως ὁ Κόνσολος τῶν Γαλλῶν, καὶ μᾶς ἐζημίωσεν ὁ ἐνταῦθα ἡγεμῶν ἕως 15 πουργία χρημάτων, ἔχων συνεργοὺς καὶ τινὰς τῶν λατινοφρόνων χριστιανῶν. Ἡμεῖς ἔτι προσμένομεν εἰς Χαλέπιον, μετὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μελετοῦμεν σὺν Θεῷ νὰ κατέλθωμεν εἰς Λαοδίκειαν. Τὴν ὑπερευχαριστοῦμεν καὶ διὰ τὰ σταλθέντα, καὶ μάλιστα διὰ τὰ διακόνια ὅπου ἔπεμψε, τὰ ἐβάλαμεν εἰς τὸ Φροντιστήριον τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων. Κατὰ τὸ παρὸν μὲ τὸ νὰ εἴμεσθε περιπεπλεγμένοι εἰς τὰ τοιαῦτα δεινά, δὲν εἶχαμεν ἄδειαν νὰ φροντίσωμέν τι σημεῖον τῆς ἀκραιφνοῦς ἣν ἔχομεν περὶ αὐτὴν εὐνοίας, ἐν ἄλλοις ὅμως ἐκφροντίσομεν τὸ πρέπον. Ὁ διδάσκαλος τοῦ Σχολείου μας Ἰάκωβος εὐλαβῶς τὴν

ἱεράν τῆς κατασπάζεται δεξιάν. Τὰ βιβλία σας τὰ ἐδέ-
σαμεν μετὰ πλείστης ἐπιμελείας, ὅμως εἶναι διεφθαρμένα
καὶ ἐλλειπῆ, ἴσως ἐξ ἀμελείας τῶν προκατεχόντων. Ταῦτα
μὲν συντομίας χάριν, τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς εἶησαν ὄμοιον πλείστα
καὶ πανευτυχῆ.

Τῷ αὐτῷ ἐπιστολῇ Δ΄.

Ἡ ἀνυπόκριτος καὶ ἀψευδῆς εὖνοια ὁποῦ πρὸς αὐτὴν
ἔχομεν, μᾶς ἀναγκάζει διαπάντα νὰ μὴν ὀκνεύωμεν εἰς τὸ
νὰ τῆς δηλοποιῶμεν τὰ κατ' ἡμᾶς, εὐποροῦντες γραμματο-
φόρου. Τὰς καταδρομὰς ἃς ἔχομεν παρὰ τῶν ἀντιπάλων τὰς
μανθάνει εἰς πλάτος ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μας, αἵτινες εἰσὶν
ἀδιάκοποι καὶ ἄληκτοι, καὶ εὐθὺς ὁποῦ παύει ἡ μία, ἐπε-
γείρεται ἄλλη· ἡ ἄμαχος μόνον ἰσχύς νὰ τὰς καταβάλλῃ
ταχέως, καὶ νὰ ἐπιδαφιλεύῃ βαθεῖαν διαμονὴν καὶ εἰρήνην
τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὁποῦ κλυδωνίζεται ἐν μετρώρῳ πελάγει καὶ
τριχυμίαις τῶν αἱρέσεων. Τὰ παιδιά ὁποῦ ἔπεμψε, τὰ ἐβά-
λαμεν εἰς τὸ Σχολεῖον, καὶ φαίνεται πῶς ἐπιδίδουν αἱ ἀρχαί
τους· διὰ τοῦτο ἃς μὴν ἀμελήσῃ νὰ φροντίσῃ προσέτι διὰ
ἄλλα δύο, ἴσως καὶ διαδοῦν εἰς τοὺς πλείονας ἢ τῆς παι-
δείας κτῆσις ἢ ὁποῖα ὅσον ἔλαμπε πρότερον εἰς τὸ γένος μας,
τόσον ἐξέλιπεν ἐν τοῖς κατ' ἡμᾶς χρόνοις, διὰ τοῦτο γεγόνα-
μεν καὶ τοῖς ἐχθροῖς εὐχείρωτοι καὶ εὐάλωτοι· δελεῖ ἔχει καὶ
ἡ ὑμετέρα πανιερότης κλέος ἀμάραντον παρὰ Θεοῦ ὡς συν-
δρομητῆς τοιούτου καλοῦ. Ἄς μὴν εἶναι ὅμως ἐπὶ τοσοῦτον
εἰς παιδαρικὴν ἡλικίαν, ἀλλ' εἰς προσήκουσαν καὶ ἀρμοδίαν,
διὰ νὰ ἴξεύρωσι νὰ πονοῦσιν εἰς τὴν τῆς παιδείας κτῆσιν.

A. K. Δ.